

**អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក.)**

**គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ**

**កំណែលើកទី ២៨**

**ថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១**

|                                                                                                       |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>សេចក្តីសង្ខេប</b> .....                                                                            | 2  |
| <b>I. សេចក្តីផ្តើម</b> .....                                                                          | 3  |
| <b>II. វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបានចាប់ពីឆាប់</b> .....                            | 6  |
| <b>III. ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត</b> .....                                                           | 8  |
| ក. ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត .....                                                                  | 8  |
| ខ. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ .....                                                                           | 8  |
| <b>IV. ផែនការបញ្ចប់សវនាការ</b> .....                                                                  | 9  |
| <b>V. ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ</b> .....                                                             | 9  |
| ក. សំណុំរឿង ០០២/០២ .....                                                                              | 9  |
| ខ. សំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤ .....                                                                 | 10 |
| <b>VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន</b> .....                                                                    | 10 |
| <b>ឧបសម្ព័ន្ធ ៖ តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកសម្រាប់ការបញ្ចប់ផែនការ ដែលមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ។</b> |    |

**សម្គាល់៖**

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានកែសម្រួលរៀងរាល់មួយត្រីមាសម្តង ក្នុងគោលបំណងរៀបចំផែនការ។ មាតិកានៃគម្រោងនេះ រួមមានការប៉ាន់ប្រមាណនូវពេលវេលាសម្រាប់សំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់នៃ អ.វ.ត.ក. គិតត្រឹមពេលនៃការកែសម្រួលនេះ។ កត្តាមួយចំនួន ក្នុងនោះរួមមានការវិវត្តនៃដំណើរការនីតិវិធី គឺអាចមានឥទ្ធិពលទៅលើការប៉ាន់ប្រមាណទុកទាំងនេះ។ ហេតុដូច្នេះ ពេលវេលាដែលគ្រោងទុកទាំងឡាយមិនឆ្លុះបញ្ចាំងតម្រូវការតាមផ្លូវច្នៃប្រឌិតទៅលើព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗគ្នានឹងត្រូវសម្រេចនៅពេលណានោះឡើយ។ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានរៀបចំ និងចេញដោយការិយាល័យរដ្ឋបាលដោយមានការចូលរួមយោបល់ពីការិយាល័យតុលាការទាំងអស់។

## សេចក្តីសង្ខេប

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះ”) ត្រូវបានរៀបចំឡើងជាលើកដំបូងនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ ដោយឆ្លងកាត់ការពិគ្រោះពិភាក្សាយោបល់ពីសំណាក់ការិយាល័យរដ្ឋបាលជាមួយនឹងចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះផ្សេងៗ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់។ នេះគឺជាការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រចាំត្រីមាសទី២៨ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ ដែលបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១<sup>១</sup>។

ក្នុងអំឡុងត្រីមាសនេះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានជូនដំណឹងភាគីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថា សំណើការលើបណ្តឹងសាទុក្ខនឹងធ្វើឡើងនៅក្នុងខែឧសភា។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបន្តប្រជុំពិភាក្សាសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដកដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និង ០០៤។

---

<sup>1</sup> គម្រោងបញ្ចប់ផែនការដំបូង និងកំណែទាំងអស់អាចរកមើលបានជាសាធារណៈនៅលើគេហទំព័រ អ.វ.ត.ក.។

**I. សេចក្តីផ្តើម**

- 1 អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ”) បានចាប់ផ្តើមដំណើរការរបស់ខ្លួននៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ និងបានដំណើរការពេញលេញបន្ទាប់ពីការអនុម័ត *វិធានផ្ទៃក្នុង* នៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧។ អាណត្តិរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺដើម្បីកាត់សេចក្តី “មេដឹកនាំដ៏ធំខ្ពស់ក៏ម្នាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ដល់ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩”<sup>២</sup>។
- 2 គម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះបានបរិយាយយ៉ាងលម្អិតដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងបរិបទនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ A/RES/68/247B ដែលក្នុងចំណោមបញ្ហាផ្សេងៗទៀតបានកំណត់អាណត្តិរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញឱ្យរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចប់ ដោយមានផែនទីបង្ហាញផ្លូវច្បាស់លាស់មួយ។ ឯកសារនេះធ្វើឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដោយមានការពិគ្រោះយោបល់តាមរយៈការិយាល័យរដ្ឋបាល ជាមួយចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ។ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការបញ្ចប់នេះរៀងរាល់ត្រីមាស។ ឯកសារនេះគឺជាកំណែលើកទី២៨ ហើយបានបញ្ចូលនូវការកែតម្រូវនានា ដោយផ្អែកលើវឌ្ឍនភាពនៃដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១១។
- 3 ឯកសារនេះផ្ដោតជាពិសេសលើវឌ្ឍនភាពថ្មីៗ នៅក្នុងសំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់ទាំងបីដែលបច្ចុប្បន្នកំពុងស្ថិតនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងផ្តល់នូវព័ត៌មានអំពីប្រភេទនៃរឿងក្តី ព្រមទាំងស្ថានភាពនៃសំណុំរឿងទាំងនោះ និងជំហាននានាដែលត្រូវបំពេញ មុនពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការបញ្ចប់ជាស្ថាពរតាមផ្លូវច្បាប់។ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការក្នុងសំណុំរឿង០០២<sup>៣</sup>នឹងត្រូវបញ្ចប់នៅពេលមានការវិនិច្ឆ័យស្ថាពរទៅលើសំណុំរឿង០០២/០២<sup>៤</sup>។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានថ្លែងជាសាធារណៈថានឹងពុំមានសំណុំរឿងបន្ថែមទៀតទេបន្ទាប់ពីសំណុំរឿង០០៤<sup>៥</sup>។ ហេតុដូច្នេះនេះសំណុំរឿងដែលមាននាពេលនេះ គឺជាសំណុំរឿងសរុបដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវចាត់ការតាមនីតិវិធី។
- 4 សំណុំរឿង០០១ ប្រឆាំងនឹង កាំង ហេកអ៊ាវ (ហៅ ឌុច) គឺជាសំណុំរឿងដំបូងដែលបានជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ នៅថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១២ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានប្រកាសសាលដីការបស់ខ្លួននៅក្នុងបណ្តឹងស្តីពីការប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើឱ្យសំណុំរឿងនេះត្រូវបានបញ្ចប់ជាស្ថាពរ។ ជនជាប់ចោទបានទទួលមរណភាពនៅថ្ងៃទី០២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០ នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ខណៈដែលកំពុងតែអនុវត្តទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។
- 5 អង្គជំនុំជម្រះបានបំបែកបទចោទនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ទៅជាសវនាការចំនួនពីរ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសាលក្រម នៅក្នុងសវនាការដំណាក់កាលទីមួយដែលមានឈ្មោះថា សំណុំរឿង

<sup>2</sup> កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជានូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧។

<sup>3</sup> នៅថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេចដែលសម្រេចបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុនានាដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងដកដង្ហើមស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ឬសំណុំរឿង ០០២/០២៖ សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជសដ (ឯកសារ E439/5)។

<sup>4</sup> សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបអង្កេតថ្មីៗចំនួន២ ថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍សាធារណៈដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ចេញផ្សាយថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២ និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងបន្ទុកការងាររបស់អ.វ.ត.ក. ចេញផ្សាយថ្ងៃទី២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤។

០០២/០១ នៅថ្ងៃទី០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ប្រឆាំងនឹង នួន ជា និង ខៀវ សំផន<sup>៥</sup>។ ជនជាប់ចោទ ចំនួនពីរនាក់ទៀតនៅក្នុងរឿងក្តី គឺ អៀង សារី បានទទួលមរណភាពនៅថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣ និង អៀង ធីរិទ្ធ បានទទួលមរណភាពនៅ និងថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥ ហេតុដូច្នេះ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងពួកគេត្រូវបានរំលត់។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរកឃើញថា ខៀវ សំផន និង នួន ជា មានពិរុទ្ធភាពពីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៧ និងត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសម្នាក់ៗឱ្យជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។ ដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿងនេះត្រូវបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ដោយមានការប្រកាសសាលដីកាអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការសាលក្រមសម្រេចផ្ដន្ទាទោសអស់មួយជីវិតលើជនជាប់ចោទទាំងពីរ<sup>៦</sup>។

- 6 ការជំនុំជម្រះទីពីរកំពុងដំណើរការក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដែលមានឈ្មោះថា សំណុំរឿង ០០២/០២ បានផ្ដោតលើជម្រើសតំណាងបទចោទមួយចំនួនដែលនៅសល់ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ នួន ជា និង ខៀវ សំផន។ បទចោទទាំងនេះរួមមានបទប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ លើប្រធានបទដូចជា ការប្រព្រឹត្តលើជនជាតិចាម និងវៀតណាម សហករណ៍ត្រាំកក់ (រួមបញ្ចូលការប្រព្រឹត្តលើពុទ្ធសាសនិក) មន្ទីរសន្តិសុខចំនួនបួន ការដ្ឋានចំនួនបួន ការបោសសម្អាតផ្ទៃក្នុង<sup>៧</sup> និងបទបញ្ជាស្តីពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ សវនាការលើភស្តុតាងបានចាប់ផ្ដើមនៅថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ និងបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសង្ខេបផ្ទាល់មាត់ទៅលើសំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេចនៃសាលក្រម នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ និងចេញសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជា ០៣ ភាសាផ្លូវការ នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩។ អង្គជំនុំជម្រះ រកឃើញថា ខៀវ សំផន និង នួន ជា មានពិរុទ្ធភាពពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ហើយបានផ្ដន្ទាទោសពួកគេម្នាក់ៗដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត<sup>៧</sup>។ ក្រោយពីទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា នួន ជា និង ខៀវ សំផន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៅថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩។
- 7 នៅថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ នួន ជា ទទួលមរណភាពក្នុងអាយុ៩៣ឆ្នាំ ខណៈដែលទទួលការព្យាបាល នៅមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹង នួន ជា នៅថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ និងបានបញ្ជាក់ថា ពុំមានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបន្តទៀតអាចធ្វើទៅបានប្រឆាំងនឹង នួន ជា នោះឡើយ។ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើបណ្តឹងសាទុក្ខបន្តទៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ប្រឆាំងនឹង ខៀវ សំផន តែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ។
- 8 កិច្ចស៊ើបសួរនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ (ពាក់ព័ន្ធនឹង មាស មុត) និង សំណុំរឿង ០០៤ បានផ្ដើមឡើង ក្រោយពេលសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ហើយបន្ទាប់មកដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ បន្ទាប់មក សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបំបែកសំណុំរឿង ០០៤ ចេញជាសំណុំរឿងចំនួនបី៖ សំណុំរឿង ០០៤/០១ ពាក់ព័ន្ធនឹង អ៊ឹម ថែម សំណុំរឿង ០០៤/០២ ពាក់ព័ន្ធនឹង អេ អាន និង សំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់ គឺសំណុំរឿង ០០៤ ប្រឆាំងនឹង យឹម ទិត្យ។
- 9 នៅថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដោះស្រាយ ដោយមានសំអាងហេតុលើកលែងចោទប្រកាន់សំណុំរឿង ០០៤/០១ ប្រឆាំងនឹង អ៊ឹម ថែម។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិបានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយនៅមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ នៅថ្ងៃទី

<sup>5</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជសដ (ឯកសារ E313)។  
<sup>6</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជសដ (ឯកសារ F36)។  
<sup>7</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជតក (ឯកសារ F36)។

២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើយុត្តាធិការបុគ្គល ក្នុងនោះរួមមាន នីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំរឿងនេះផងដែរ។ សេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដែលថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមិនមានយុត្តាធិការលើ អ៊ីម ចែម ចាត់ទុកជាបានការដែលជាការបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំរឿងនេះ។<sup>៨</sup>

10 នៅថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដោះស្រាយពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នា និងផ្ទុយគ្នា នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីពិចារណារបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ នៅថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ដោយប្រកាសថា អង្គជំនុំជម្រះ “មិនអាចទទួលបានសំឡេងភាគច្រើនលើសលប់នៃសំឡេងគាំទ្រចំនួនបួនតាមការកំណត់ដើម្បីឈានទៅសេចក្តីសម្រេចផ្អែកលើសំណើហេតុរួមលើអង្គសេចក្តីឡើយ”<sup>៩</sup>។ សំណុំរឿងប្រឆាំង អោ អាន ត្រូវបានបញ្ចប់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា ពុំមាន “ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលជាកំណត់ និងអាចអនុវត្តបាន”<sup>១០</sup>។ សំណុំរឿង ០០៤/០២ ត្រូវបាន បង្ហាត់ឱ្យបោះត្រា និងដាក់ទៅក្នុងបណ្តុសារនៅថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ដោយបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការលើសំណុំរឿងនេះ។<sup>១១</sup>

11 ដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ មានវឌ្ឍនភាព ដូចខាងក្រោម៖

ក- នៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដោះស្រាយចំនួនពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នា និងផ្ទុយគ្នា ក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ប្រឆាំង មាស មុត។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួនបីត្រូវបានដាក់ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ។ មេធាវីការពារក្តី និងសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ (ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ)។ ចំណែកសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ<sup>១២</sup>។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះគ្រោងចេញសាលដីការបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ នៅត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០២១ ដែលនេះជាការពន្យារពេលវេលាលើកទីប្រាំ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះ។<sup>១៣</sup>

ខ- នៅថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៩ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដោះស្រាយពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នា និងផ្ទុយគ្នា ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ប្រឆាំងនឹង យីម ទិត្យ។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ០៥ ត្រូវបានដាក់ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ។ មេធាវីការពារក្តី និងសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ (ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ)។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ ហើយមេធាវីការពារក្តី ក៏បានប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការចេញដីកាដោះស្រាយដោយឡែកពីគ្នាផងដែរ។<sup>១៤</sup> នៅថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា អង្គជំនុំជម្រះនឹងធ្វើការសម្រេចទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំង

<sup>៨</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០៤/១/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (អបជ៥០) (ឯកសារ D308/3/1/20)។

<sup>៩</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (អបជ៦០) (ឯកសារ D359/24-D360/33)។

<sup>១០</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/អជសដ/អជតក (ឯកសារ E004/2/1/1/2)។

<sup>១១</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសចស (ឯកសារ D363/3)។

<sup>១២</sup> ប្រវត្តិនីតិវិធីពេញលេញ អាចរកមើលបាននៅក្នុងគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ កំណត់ទី២៧។

<sup>១៣</sup> កំណត់ទី២១ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ រួមមបញ្ចូលការព្យាករណ៍រយៈពេលមួយឆ្នាំដំបូងរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ជាត្រីមាសទីមួយនៃឆ្នាំ២០២១។ ការព្យាករណ៍នេះត្រូវបានពន្យារលើកទីមួយនៅក្នុងកំណត់ទី ២៣ លើកទីពីរនៅក្នុងកំណត់ទី២៤ លើកទីបីនៅក្នុងកំណត់ទី២៦ និងលើកទីបួននៅក្នុងកំណត់ទី២៧ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ ដោយរយៈពេលមួយត្រីមាសក្នុងពេលពន្យារម្តងៗ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីពិចារណារបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ នៅថ្ងៃទី៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ (ឯកសារ D266/27-D267/35)។

<sup>១៤</sup> ប្រវត្តិនីតិវិធីពេញលេញមាននៅក្នុងកំណត់ទី ២៧ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ។

នោះ ដោយពុំចាំបាច់មានសវនាការផ្ទាល់មាត់ឡើយ<sup>15</sup>។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះព្យាករថានឹងអាចចេញសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយនៅក្នុងត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០២១ ដែលបង្ហាញនូវការពន្យារពេលព្យាករណ៍លើកទី៣<sup>16</sup>។

- 12 តាមរយៈការវិវត្តក្នុងត្រីមាសចុងក្រោយនេះ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកំណត់ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ចំនួនបីសម្រាប់សំណុំរឿងដែលអង្គជំនុំជម្រះបានទទួល។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ដែលនៅសេសសល់ចំនួនពីរនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២ និង ការព្យាករណ៍ ដែលពាក់ព័ន្ធគឺ៖
  - (i) ការចេញសាលដីកាជាភាសាផ្លូវការទាំងបីភាសា (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០២២)។
- 13 នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់សរុបចំនួន០២ដាច់ដោយឡែកពីគ្នាត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ដំណាក់កាលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកិច្ចស៊ើបសួរ។ ក្នុងករណីសំណុំរឿងត្រូវបានបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ មានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់បន្ថែមទៀតសម្រាប់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនិងបណ្តឹងសាវ័ក្ខ<sup>17</sup>។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់សម្រាប់ដំណាក់កាលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើកិច្ចស៊ើបសួរដែលបន្តនៅសេសសល់ គឺ៖
  - (ii) សេចក្តីសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ថាតើត្រូវបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿងនោះ (ត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០២១)<sup>18</sup> និង
  - (iii) សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ថាតើបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬក៏បញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០២១)។

## II. វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបានឆាប់រហ័ស

- 14 ដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងទៅត្រូវបានរំខាន ដោយភាពមិននឹងនរផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលចេះតែបន្តកើតមាន ដែលបណ្តាលឱ្យបុគ្គលិកជាតិធ្វើកងកម្មមិនធ្វើការចំនួនពីរលើកក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៣ ព្រមទាំងបុគ្គលិកចេញចូលពីមុខតំណែងដោយមិនសមហេតុផល។ ការអនុវត្តរបស់មហាសន្និបាតទៅលើឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធ ២០១៤-២០២០ សម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់ដែលបានធ្វើឱ្យមានស្ថិរភាពដល់ស្ថានភាពថវិកានិងធ្វើឱ្យមានការផ្តោតមូលទៅលើការធ្វើឱ្យវិវត្តទៅមុខនៃអាណត្តិគុណការ។ ចំពោះភាគីជាតិវិញ ការលំបាកផ្នែកលំហូរសាច់ប្រាក់បាននាំឱ្យមានការពន្យារពេលលើកប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់បុគ្គលិកជាតិនៅក្នុងអំឡុងពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០១៥ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការផ្តោតអារម្មណ៍ និងទឹកចិត្តបំពេញការងារ។
- 15 ក្រោយពីមានការសម្លឹងនូវការគាំទ្រពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងលក្ខណៈជាវិធានការពិសេស បានអនុញ្ញាតឱ្យអគ្គលេខាធិការសម្រេច កំណត់ទឹកប្រាក់ចំនួនមិនលើសពី ៧ លានដុល្លារ នៅក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ ដើម្បីបន្ថែមបង្កប់ធនធានថវិកាស្ម័គ្រចិត្តរបស់ភាគី

<sup>15</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០៤/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសល (ឯកសារ [D381/41-D382/40](#))។

<sup>16</sup> កំណែប្រែទី២១ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ រួមមាន ការព្យាករណ៍រយៈពេលមួយឆ្នាំដំបូងរបស់អង្គជំនុំជម្រះ គឺនៅត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២១។ ការព្យាករណ៍នេះត្រូវបានពន្យារ លើកទី១នៅក្នុងកំណែទី២២ និងលើកទី២ នៅក្នុងកំណែទី២៤ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ ដែលធ្វើឡើងក្នុងមួយត្រីមាសមួយដង។

<sup>17</sup> ដោយសារស្ថានភាពនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបច្ចុប្បន្ន នៅពេលនេះយើងមិនអាចព្យាករចំណុចពេលវេលាជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងគ្រោងការជំនុំជម្រះបានឡើយ។

<sup>18</sup> អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីពិចារណារបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ នៅថ្ងៃទី៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ (ឯកសារ [D266/27-D267/35](#))។

អន្តរជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ សម្រាប់រយៈពេលគិតចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ដល់ ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១។ គិតមកត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ ថវិកាដែលបានផ្តល់ជូនចំនួន ៥០% ឬស្មើនឹង ៣,៥ លានដុល្លារ ត្រូវបានប្រើប្រាស់អស់ហើយ ដោយរំពឹងថានឹងមានការចំណាយបន្ថែមទៀត នៅក្នុងអំឡុងឆ្នាំនេះ។ សកម្មភាពទាន់ពេលវេលានេះបានជួយសម្រួលយ៉ាងច្រើនដល់ប្រតិបត្តិការនៅ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ មិនឱ្យរអាក់រអួលក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០២១ ដោយបើកឱកាសឱ្យ មានការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យគ្រួសារបន្តទៀត។ ជាងនេះទៀត ការសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការផ្តល់វិភាគទានដោយផ្ទាល់ចំនួន ៣,៦ លានដុល្លារ ដើម្បីចំណាយទៅលើប្រាក់បៀវត្សបុគ្គលិក ជាតិ ០៦ខែដំបូងក៏ដូចជាចំណាយប្រតិបត្តិការសម្រាប់ឆ្នាំ២០២១ គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់ដែលជួយដល់ ប្រតិបត្តិការបច្ចុប្បន្នរបស់ភាគីជាតិនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ ដោយរួមបញ្ចូលគ្នាបែបនេះ វិធានការ ទាំងនេះធានាថា ទំហំការងារបច្ចុប្បន្នរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បានបង្កើនទទួលបាននូវការយកចិត្ត ទុកដាក់ជានិច្ច និងការផ្តល់ថវិកាចាំបាច់។ វិភាគទានស្ម័គ្រចិត្តដែលទទួលបាន ឬដែលបានសន្យា សម្រាប់ឆ្នាំ២០២១ គិតមកត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ មានចំនួន ៣,៦ លានដុល្លារ សម្រាប់ភាគី អន្តរជាតិ និងចំនួន ១,១ លានដុល្លារសម្រាប់ភាគីជាតិ។ ថវិកានេះដើម្បីបង្កប់តាមតម្រូវការថវិកា ដែលបានកែសម្រួលសម្រាប់ឆ្នាំ២០២១ ចំនួន ១២,៩ លានដុល្លារសម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិ និង ៤,៩ លាន ដុល្លារសម្រាប់ភាគីជាតិ<sup>19</sup>។

- 16 នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បានអនុម័តវិសោធនកម្មទៅលើ វិធានផ្ទៃក្នុង ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការកាត់បន្ថយទៅលើវិសាលភាពកិច្ចស៊ើបសួរ ល្អិតណាវិសាលភាព ស៊ើបអង្កេតដែលបានកាត់បន្ថយជាតំណាងឱ្យបទចោទ និងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់ជន សង្ស័យតាមការចោទប្រកាន់<sup>20</sup>។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបានកាត់បន្ថយវិសាលភាពនៃកិច្ច ស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹង មាស មុត ក្នុងសំណុំរឿង០០៣, អា អាន ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ និង យីម ទិត្យ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ អនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិនេះ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូងមានសិទ្ធិអណាច កាត់បន្ថយវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្នុងមួយដោយមិនរួមបញ្ចូលអង្គហេតុ ជាក់លាក់មួយចំនួន ដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ដរាបណាអង្គហេតុដែលនៅ សល់ដែលត្រូវជម្រះ គឺជាតំណាងវិសាលភាពនៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ<sup>21</sup>។ ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ចប់ កិច្ចនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុដែលមានចែងក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលមិនមានបញ្ចូលនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ឬសំណុំរឿង ០០២/០២។
- 17 ការិយាល័យរដ្ឋបាលបានបន្តកិច្ចសន្យាផ្នែកសេវាកម្មរបស់បុគ្គលិកឯកទេសភាសាមួយចំនួន ដើម្បីគាំ ទ្រដល់ការិយាល័យតុលាការទៅតាមការចាំបាច់ ដើម្បីធានាសេវាបកប្រែភាសាបានទាន់ពេលវេលា។
- 18 ដើម្បីទប់ស្កាត់ការចម្លងជំងឺកូវីដ-១៩ ការរៀបចំបែបផែនការងារជាជម្រើសផ្សេង ត្រូវបានដាក់ចេញ អនុវត្តសម្រាប់គ្រប់បុគ្គលិកទាំងអស់នៅ អ.វ.ត.ក. នៅចន្លោះថ្ងៃទី១ និងថ្ងៃទី៥ ខែមករា និងម្តងទៀត ចាប់ពីថ្ងៃទី២៣ ខែកុម្ភៈ រហូតដល់រយៈពេលរាយការណ៍នេះ<sup>22</sup>។ រាល់ធនធានបណ្តាញទាំងអស់ ទាំង

<sup>19</sup> គួរលើកឡើងថា វិសាលភាពដែលបានកែសម្រួលសម្រាប់ថវិកាឆ្នាំ២០២០-២០២១ ត្រូវបានគាំទ្រដោយក្រុមបណ្តាប្រទេសដែលមានចំណាប់ អារម្មណ៍ នៅថ្ងៃទី២៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១។

<sup>20</sup> វិធាន៦៦ស/ន នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

<sup>21</sup> វិធាន៨៩ស/ន៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

<sup>22</sup> ការរៀបចំទាំងនេះណែនាំដល់បុគ្គលិកទាំងអស់ឱ្យបំពេញការងារពីចម្ងាយ ពីកន្លែងមួយនៅក្នុង ឬខាងក្រៅការិយាល័យ។ សូម មើលគោលការណ៍ណែនាំផ្នែករដ្ឋបាលសម្រាប់ការិយាល័យស្តីពីការរាលដាលនៃជំងឺកូវីដ១៩ (កូវីដ-១៩) (កថាខណ្ឌ១៤ និង២២ នៃ កំណែលើកទី១ នៅថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ និងកថាខណ្ឌ ១៥ និង ២៦ នៃកំណែលើកទី៤ បច្ចុប្បន្ននៅថ្ងៃទី១៤ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០)។ សម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ ការរៀបចំទាំងនេះ ត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅចន្លោះថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា និងថ្ងៃទី០១ ខែធ្នូ និងចាប់ ពីថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ រហូតដល់ដាច់ឆ្នាំ។

ផ្នែករដ្ឋបាល ព្រមទាំងផ្នែកតុលាការ ត្រូវបានផ្តល់ដល់បុគ្គលិកទាំងអស់ពីចម្ងាយ ក្នុងគោលបំណងជួយសម្រួលដល់និរន្តរភាពដំណើរការរដ្ឋបាល និងតុលាការ។

**III. ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត**

19 ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតរួមមានយុត្តាធិការរបស់ (ក) ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និង (ខ) អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅដំណាក់កាលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

**ក. ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត**

20 អាណត្តិកំណត់ដោយច្បាប់របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅថ្ងៃដូចគ្នានឹងអាណត្តិរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះដែរ។

**ខ. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ**

21 ក្នុងពេលចាប់ផ្តើមត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២១ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលបណ្តឹងចំនួន ១១ ពោលគឺបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ៤ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ (បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន១ ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ៣ ទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាដោះស្រាយ) សំណើបន្ទាន់បង្ខំចំនួន ០១ និង បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ០៦ (បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ១ ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន ០៥ ទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងដីកាដោះស្រាយ) ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤<sup>23</sup>។ នៅចុងរយៈពេលធ្វើរបាយការណ៍ ព្យាបាលចំនួន ១១ ខាងលើនេះ នៅតែរង់ចាំការសម្រេចនៅមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤។

22 អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានបំណងសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ក្នុងរយៈពេលបួនត្រីមាស ចាប់ពីពេលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានធ្វើសារណាពេញលេញ<sup>24</sup>។ ដើម្បីចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើភាពអាចទទួលយកបាននៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អង្គជំនុំជម្រះនឹងត្រូវការពេលវេលាប្រមាណពីរត្រីមាស បន្ទាប់ពីសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ<sup>25</sup>។

23 អាស្រ័យលើកាលៈទេសៈនៃបុគ្គលិករបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បណ្តឹងដែលពុំបានព្យាករពីមុន ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងបច្ចុប្បន្ន និងការបកប្រែបានឆាប់រហ័សលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ភាគី និងសេចក្តីសម្រេចតុលាការជាបីភាសាធ្វើការទាំងអស់របស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ការប៉ាន់ស្មាននាពេលបច្ចុប្បន្នមានដូចខាងក្រោម<sup>26</sup>៖

ក. ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយត្រូវបានធ្វើសារណាពេញលេញនៅថ្ងៃទី២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩។ សារណាបន្ថែមត្រូវបានដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិនៅថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ដែលត្រូវបានធ្វើសារណាពេញលេញនៅថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២០។ ការព្យាករណ៍កែតម្រូវនេះគឺត្រូវចេញសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ក្នុងត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០២១<sup>27</sup>។ សេចក្តីសម្រេចលើ

<sup>23</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០៣/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស (អបជ៣៥)៖ ឯកសារ [D266/2](#), [D267/3](#), [D267/4](#), [D269/3](#)។ សំណុំរឿងលេខ ០០៤/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស (អបជ៣១)៖ ឯកសារ [D381/18-D382/21](#), [D381/19](#), [D381/20](#), [D381/29](#), [D382/4/1](#), [D382/22](#), [D384/5](#)។ ឯកសារទាំងអស់ ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ជាឯកសារសម្ងាត់។  
<sup>24</sup> ការព្យាករណ៍នេះត្រូវបានប៉ាន់ស្មានឡើងវិញចាប់ពីរយៈពេលពីរត្រីមាស ទៅបួនត្រីមាស នៅក្នុងកំណែប្រែទី២៤ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ។ សូមមើលក៏ខាងលើបន្ទាប់សម្រាប់កាលបរិច្ឆេទពាក់ព័ន្ធ។  
<sup>25</sup> ការព្យាករណ៍នេះផ្អែកលើបទពិសោធន៍របស់អង្គជំនុំជម្រះ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២។  
<sup>26</sup> ផលប៉ះពាល់នៃជំងឺកូវីដ-១៩ ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាថាមិនប៉ះពាល់ដល់ការព្យាករណ៍បច្ចុប្បន្នទេ។  
<sup>27</sup> អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីពិចារណារបស់ខ្លួនលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ នៅថ្ងៃទី៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ (ឯកសារ [D266/27-D267/35](#))។



បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ លើភាពអាចទទួលយកបាន នៃពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានវាយតម្លៃឡើងវិញ ដើម្បីចេញនៅត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០២១។

- ខ. ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយបានធ្វើសារណាពេញលេញនៅត្រីមាសទី២៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១។ ការគ្រោងទុកដែលមានការកែសម្រួលឡើងវិញគឺថា នឹងមានសាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ នៅក្នុងត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០២១។ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ លើការទទួលយកពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចរំពឹងថាយ៉ាងឆាប់បំផុតនឹងចេញនៅត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០២១។

#### IV. ផែនការបញ្ចប់សវនាការ

- 24 រហូតដល់មានសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយ របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ថាតើសំណុំរឿងទាំងពីរ ឬសំណុំរឿងណាមួយនៃសំណុំរឿង០០៣ និង/ឬ សំណុំរឿង ០០៤ ត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ទើបអាចមានការប៉ាន់ប្រមាណលើពេលវេលាដែលត្រូវការដើម្បីបញ្ចប់សវនាការទាំងនេះ។ ការវាយតម្លៃទៅលើពេលវេលា ដែលត្រូវការអាចនឹងពឹងផ្អែកលើចំនួនចុងចោទ និងភាពស្មុគស្មាញនៃអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់នៃបទចោទទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។

#### V. ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ

##### ក. សំណុំរឿង០០២/០២

- 25 នៅថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមជំនុំជម្រះដោយមានមូលដ្ឋានចំនួនមួយ<sup>28</sup>។ មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនជាភាសាបារាំង នៅថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០<sup>29</sup>។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួនតែមួយភាសា នៅថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២០ ហើយសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានដាក់ចម្លើយតបរបស់ខ្លួនតែមួយភាសានៅថ្ងៃទី០៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១<sup>30</sup>។ ការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបទាំងនោះនឹងត្រូវបើកសវនាការផ្ទាល់មាត់ដែលគ្រោងនឹងធ្វើឡើងនៅក្នុង ត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០២១។
- 26 អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលរំពឹងថា សាលដីកានឹងត្រូវចេញទាំងបីភាសាផ្លូវការនៅត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០២២<sup>31</sup>។ ការព្យាករណ៍នេះគឺអាស្រ័យលើភាពស្មុគស្មាញ និងតម្រូវការនៃដំណើរការបណ្តឹងសាទុក្ខ និងកត្តាពាក់ព័ន្ធនានា ដូចជា បុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ សុខភាព និងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទព្រមទាំងសេវាបកប្រែឯកសារទានពេលវេលានិងមានប្រសិទ្ធភាព។

<sup>28</sup> សំណុំរឿងលេខ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក (ឯកសារ F50)។ មេធាវីការពារក្តីឆ្លើយតបនៅថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ (សូមមើល ឯកសារ F50/1)។

<sup>29</sup> សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក (ឯកសារ F54)។ សំណើបកប្រែជាភាសាខ្មែរត្រូវបានដាក់នៅថ្ងៃទី១២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១។ ពេលវេលាក្នុងការដាក់ឯកសារនេះ និងសំណើបកប្រែនៃឯកសារនេះ ត្រូវបានពន្យល់យ៉ាងលម្អិតនៅក្នុងគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ កំណែទី២៧។

<sup>30</sup> សហព្រះរាជអាជ្ញា៖ សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជតក (ឯកសារ F54/1)។ សំណើបកប្រែជាភាសាខ្មែរត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២០។ សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/អជតក (ឯកសារ F54/2)។ សំណើបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១។

<sup>31</sup> ផលប៉ះពាល់នៃជំងឺកូវីដ-១៩ ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាថាមិនប៉ះពាល់ដល់ការព្យាករណ៍បច្ចុប្បន្នទេ។

**ខ. សំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤**

27 ប្រសិនបើសំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤ បន្តទៅមុខរហូតដល់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនោះ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ឬបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចកើតឡើង។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយហេតុថាយើងមិនដឹងថាសំណុំរឿងណាមួយដំណើរការរហូតដល់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ និងមិនដឹងពីបទចោទណាខ្លះនោះ វាហាក់ដូចជាឆាប់ពេកក្នុងការផ្តល់នូវការប៉ាន់ស្មានចំពោះពេលវេលាដែលតម្រូវ ក្នុងការសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខណាមួយនៃសំណុំរឿងពាក់ព័ន្ធ។

**VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន**

28 សម្រាប់ឆ្នាំ២០២១ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ពីរត្រូវបានរំពឹងទុកគឺ ការចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើដីកាដោះស្រាយក្នុង (i) សំណុំរឿង ០០៣ ប្រឆាំង មាស មុត និង (ii) សំណុំរឿង០០៤ ប្រឆាំង យីម ទិត្យ ថាតើត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទាំងនេះទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

29 សម្រាប់ឆ្នាំ២០២២ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់មួយត្រូវបានរំពឹងទុកគឺ (iii) ការចេញសាលដីកាក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។

30 ប្រសិនបើសំណុំរឿង ០០៣ និង/ឬសំណុំរឿង ០០៤ ត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះទាំងមូល ឬដោយផ្នែក ពេលវេលាកំណត់សម្រាប់សំណុំរឿងទាំងនេះនឹងត្រូវព្យាករនៅពេលនោះ។

31 ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗដែលបានគ្រោងទុក មានបង្ហាញជូនក្នុងតារាងដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងផែនការនេះ។

# តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកដែលរួមមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ កំណើនប្រចាំឆ្នាំ ២០១៨ - ថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១

| សំណុំរឿង                                                                      | ២០១៨                                |           |           |           | ២០១៩                                     |           |           |           | ២០២០      |           |           |           | ២០២១      |           |           |           | ២០២២      |           |           |           |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------|-----------|-----------|------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
|                                                                               | ត្រីមាស ១                           | ត្រីមាស ២ | ត្រីមាស ៣ | ត្រីមាស ៤ | ត្រីមាស ១                                | ត្រីមាស ២ | ត្រីមាស ៣ | ត្រីមាស ៤ | ត្រីមាស ១ | ត្រីមាស ២ | ត្រីមាស ៣ | ត្រីមាស ៤ | ត្រីមាស ១ | ត្រីមាស ២ | ត្រីមាស ៣ | ត្រីមាស ៤ | ត្រីមាស ១ | ត្រីមាស ២ | ត្រីមាស ៣ | ត្រីមាស ៤ |
| សំណុំរឿង ០០២/០១ ខៀវ សំផន                                                      | ដំណាក់កាលទី១៖<br>(ខ) (គ)            |           |           |           | បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម (ឃ) (ង)   |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (ក) សេចក្តីផ្តើមបទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល (មុនឆ្នាំ២០១៨)                          |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (ខ) សាលក្រម៖ សង្ខេប និងផ្នែកសម្រេចសេចក្តី                                     |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (គ) សាលក្រម៖ មានសំអាងហេតុ និងជាបីភាសា                                         |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (ឃ) កាលបរិច្ឆេទកំណត់សម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម                     |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (ង) សាលដីកា                                                                   |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| សំណុំរឿង ០០៣ មាស មុត                                                          | កិច្ចស៊ើបសួរតាមផ្លូវតុលាការ (ច) (ឆ) |           |           |           | បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង ដីកាដោះស្រាយ (ជ) |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| សំណុំរឿង ០០៤ យីម ទិតុរ                                                        | កិច្ចស៊ើបសួរតាមផ្លូវតុលាការ (ច) (ឆ) |           |           |           | បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង ដីកាដោះស្រាយ (ជ) |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (ច) ដីកាដោះស្រាយពីរជ្រុងគ្នា តែមួយភាសាប៉ុណ្ណោះ                                |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (ឆ) ដីកាដោះស្រាយពីរជ្រុងគ្នា ជាភាសាខ្មែរ និង អង់គ្លេស                         |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
| (ជ) សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ |                                     |           |           |           |                                          |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |           |